

АГАТА КРИСТИ

ЗАГАДКАТА НА ИСПАНСКАТА

РАКЛА

Част 33 от „Еркюл Поаро“

Превод от английски: [Неизвестен], 1986

chitanka.info

I

Както винаги точен до секунда, Еркюл Поаро влезе в малкия кабинет, където мис Лемън, неговата секретарка, очакваше да получи задачите си за деня. На пръв поглед мис Лемън изглеждаше съставена само от ъгли — това задоволяваше изискванията на Поаро за симетрия. Не че Еркюл Поаро отиваше толкова далеч в любовта си към геометричната точност, когато ставаше дума за жени. Напротив, тук той бе старомоден. Като истински жител на континента, той имаше слабост към заоблените форми. Обичаше жените да бъдат жени. Харесваше ги пищни, румени, екзотични. Имаше на времето си една руска графиня... но това беше твърде отдавна. Младежка лудория.

Но за него мис Лемън не беше жена. Тя бе одушевена машина — един безупречен апарат. Нейната експедитивност беше невероятна. Тя беше на четиридесет и осем години и имаше щастието да бъде лишена от всякакво въображение.

— Добро утро, мис Лемън.

— Добро утро, мосю Поаро.

Поаро седна и мис Лемън сложи пред него сутрешната поща, грижливо подредена и сортирана. После се върна на мястото си и зачака с бележник и молив в ръка.

Но тази сутрин установеният ред леко се наруши. Поаро беше донесъл сутрешния вестник и сега го преглеждаше с интерес. Заглавията бяха отпечатани с едри, тлъсти букви:

ЗАГАДКАТА НА ИСПАНСКАТА РАКЛА. ПОСЛЕДНА ИНФОРМАЦИЯ.

— Предполагам, че сте чели сутрешните вестници, мис Лемън?

— Да, мосю Поаро. Новините от Женева не са много добри.

С нетърпелив жест Поаро показва, че не го вълнуват новините от Женева.

— Испанска ракла... — рече той замислено. — Можете ли да ми кажете, мис Лемън, какво точно представлява една испанска ракла?

— Предполагам, че това е вид ракла, каквито са изработвали в Испания.

— Логично е да се предположи. Значи, не сте компетентна по въпроса?

— Мисля, че това са ракли от Елизабетинския период. Големи, с много метални украшения. Изглеждат чудесно, когато са добре поддържани и излъскани. Сестра ми си купи такава на една разпродажба. Държи си в нея бельото. Много е красива.

— Не се съмнявам, че в дома на вашата сестра всички мебели са добре поддържани — каза Поаро с галантен поклон.

Мис Лемън отговори тъжно, че в днешно време прислугата не знае какво е да си даваш зор. Това доста озадачи Поаро, но той реши да не се задълбочава в скритото значение на този загадъчен израз „давам си зор“.

Той взе отново вестника и внимателно прегледа имената: майор Рич, мистър и мисис Клейтън, капитан Макларън, мистър и мисис Спенс. За него това бяха просто имена — и все пак зад тях се криеха хора, които обичат, мразят, изпитват страх. Драма, в която той, Еркюл Поаро, не играеше никаква роля. А той би искал да играе. Шест души на приятелско събиране, в стая с голяма испанска ракла до стената. Шест души; петима от тях разговарят, вземат си закуски, пускат плочи на грамофона, танцуват, а шестият — мъртъв, в испанската ракла...

„Ех — помисли си Поаро, — какво удоволствие би доставило всичко това на моя скъп приятел Хейстингс! Каква воля би дал на въображението си, какви нелепости би изрекъл! Ah, se cher Hastings^[1], как ми липсва сега! А вместо него...“

Той въздъхна и погледна мис Лемън. Усетила, че Поаро не е в настроение да диктува писма, тя беше свалила капака на пишещата машина и чакаше удобен момент да довърши някаква изостанала работа. Нищо не би могло да я развълнува по-малко, отколкото някакви си зловещи испански ракли с мъртъвци в тях.

Поаро въздъхна и погледна една снимка във вестника. Вестникарските снимки никога не са особено добри, а тази бе направо

мътна — и все пак, какво лице! „Мисис Клейтън, съпругата на убития.“ С някакво внезапно хрумване Поаро протегна вестника на мис Лемън.

— Погледнете — подкани я той. — Погледнете това лице.

Мис Лемън послушно се подчини, без всякакво вълнение.

— Какво мислите за тази жена, мис Лемън? Това е мисис Клейтън.

— Малко прилича на жената на нашия банков директор, по времето, когато живеехме в Кройдън Хийт.

— Интересно. Бъдете така добра да ми разкажете за жената на вашия банков директор.

— Всъщност това не е много приятна история, мосю Поаро.

— Така си и мислех. Продължавайте.

— Носеха се разни клюки — за мисис Адамс и един млад художник. После мистър Адамс се застреля. Но мисис Адамс не искаше да се омъжи за другия, и той направи опит да се отрови, само че успяха да го спасят. Накрая мисис Адамс се омъжи за един млад адвокат. Мисля, че след това всичко е тръгнало гладко, но тогава вече бяхме напуснали Кройдън Хийт и не съм чувала нищо повече за нея.

Поаро кимна замислено.

— Красива ли беше?

— Ами... не точно красива. Но в нея сякаш имаше нещо...

— Точно така. Какво е това нещо, което притежават сирените на този свят? Троянските Елени, Клеопатрите...

С енергично движение мис Лемън сложи лист в пишещата машина.

— Наистина, мосю Поаро, никога не съм мислила за това. Струва ми се ужасно глупаво. Ако хората просто си вършеха работата и не мислеха за такива неща, щеше да е много по-добре.

С това мис Лемън приключи въпроса за човешките слабости и страсти. Пръстите ѝ нетърпеливо докосваха клавишите — тя чакаше да я оставят да се заеме с работата си.

— Това е вашето мнение — каза Поаро. — А в момента желанието ви е да ви позволят да си вършите вашата работа. Но вашата работа, мис Лемън, не е само да стенографирате, да подреждате книжата ми, да се занимавате с телефонните обаждания и да печатате моите писма. Всичко това вие вършите възхитително. Но аз се

занимавам не само с документи, а и с живи хора. И тук също се нуждая от помощ.

— Разбира се, мосю Поаро — отвърна търпеливо мис Лемън. — Какво искате да направя за вас?

— Този случай ме заинтересува. Ще съм ви благодарен, ако прегледате всичко, което пише за него в сутрешната преса, а също и допълнителната информация във вечерните вестници. Пригответе кратко изложение на фактите.

— Добре, мосю Поаро.

Поаро се оттегли във всекидневната с тъжна усмивка. „Каква ирония — мислеше си той, — след моя скъп приятел Хейстингс — мис Лемън! Нима може да има по-голям контраст? Се cher Hastings — какво удоволствие би изпитал той! Какви романтични тълкувания щеше да даде на всички събития, и как щеше да вярва на всяка думичка, която пишат вестниците... А пък бедната мис Лемън изобщо не се зарадва на задачата, която получи!“

След известно време мис Лемън донесе един лист, изписан на машина.

— Ето информацията, която искахте, мосю Поаро. Страхувам се, обаче, че не е много надеждна. Версиите са доста различни. Не бих казала, че в така изложените факти има повече от шестдесет процента достоверност.

— Доста съдържана преценка — промърмори Поаро. — Благодаря ви за труда, мис Лемън.

Фактите бяха сензационни, но достатъчно ясни. Майор Чарлс Рич, заможен ерген, поканил на гости в апартамента си няколко свои приятели, а именно: мистър и мисис Клейтън, мистър и мисис Спенс и капитан Макларън. Капитан Макларън бил много стар приятел на семейство Клейтън и на майор Рич. С мистър и мисис Спенс, по-младата двойка, се познавали сравнително отскоро. Арнолд Клейтън работел в Министерството на финансите. Джереми Спенс бил чиновник. Майор Рич бил на четиридесет години. Арнолд Клейтън — на петдесет и пет, капитан Макларън — на четиридесет и шест, а Джереми Спенс — на тридесет и седем. За мисис Клейтън се казваше, че е „няколко години по-млада от съпруга си“. Един от поканените не можал да дойде. В последния момент мистър Клейтън бил повикан по

спешна работа в Шотландия и трябвало да потегли от Кингс Крос с влака от осем и четвърт.

Вечерта преминала както всички подобни вечери. Всички се забавлявали добре — спокойно, без да пият много. В единадесет и четиридесет и пет четиримата гости си тръгнали с такси. Първо оставили капитан Макларън в клуба му, после семейство Спенс изпратили Маргарита Клейтън до Кардиган Гардънс, а самите те се прибрали в своята къща в Челси.

Ужасяващото откритие било направено на следващата сутрин от прислужника на майор Рич, Уилям Бърджес, който не живеел в дома. Той дошъл рано, за да почисти гостната, преди да поднесе на майора сутрешния чай. Докато чистел, Бърджес неочаквано открил голямо петно върху светлото килимче, където стояла испанската ракла. Сякаш нещо било текло от раклата. Прислужникът веднага вдигнал капака и погледнал в нея. За свой ужас вътре открил тялото на мистър Клейтън, промушен с кинжал в гърлото. Бърджес веднага се втурнал на улицата и довел първия срещнат полицаи.

Това бяха голите факти. Но имаше и още подробности. Полицията незабавно уведомила мисис Клейтън, която била „съсипана от скръб“. Тя видяла за последен път съпруга си малко след шест часа предишната вечер. Той се върнал вкъщи ядосан, защото трябвало да замине веднага за Шотландия по спешна работа, свързана с някакво негово недвижимо имущество. Настоял жена му да иде на гости без него. След това мистър Клейтън се отбил в своя клуб, където членувал и Макларън. Двамата изпили по чашка и Клейтън му обяснил какво е положението. После Клейтън си погледнал часовника и казал, че ще има малко време по пътя за гарата да се отбие у майор Рич, за да се извини. Вече се бил опитал да му позвъни по телефона, но линията била повредена.

Според Уилям Бърджес мистър Клейтън дошъл в апартамента около осем без пет часа. Майорът не бил в къщи, но трябвало да се върне всеки момент и Бърджес поканил мистър Клейтън да го почака. Клейтън казал, че няма време, но ще влезе, за да напише бележка. Обяснил, че бърза да хване влака от Кингс Крос. Прислужникът го поканил в гостната и се върнал в кухнята, където приготвял сандвичи за гостите. Той не чул кога се прибрал господарят му, но след около десетина минути майор Рич надникнал в кухнята и поръчал на

Бърджес веднага да купи турски цигари — любимите на мисис Спенс. Прислужникът купил и ги занесъл на господаря си в гостната. Мистър Клейтън не бил там, но прислужникът естествено си помислил, че той вече е тръгнал, за да хване влака.

Разказът на майор Рич беше кратък и ясен. Когато се върнал, не заварил мистър Клейтън и изобщо не разбрал, че е идвал. Нямамо оставена бележка и майорът научил, че Клейтън е заминал за Шотландия едва когато пристигнали мисис Клейтън и останалите гости.

Във вечерните вестници имаше и още две допълнителни бележки. Мисис Клейтън. „потресена и смазана от скръб“, напуснала апартамента си в Кардиган Гардънс и се предполагало, че е отседнала при свои приятели.

Втората бележка съдържаше последните новини. Майор Чарлс Рич бил обвинен в убийството на Арнолд Клейтън и арестуван.

— Това е то — каза Поаро, като вдигна поглед към мис Лемън. — Трябваше да се очаква, че ще арестуват майор Рич. Какъв необикновен случай! Наистина, много необикновен случай. Не сте ли на това мнение?

— Предполагам, че се случват такива неща, мосю Поаро — отбеляза мис Лемън с безразличие.

— О, да! Случват се всеки ден. Или почти всеки. Но обикновено всичките са съвсем разбираеми, макар и трагични.

— Наистина много неприятна история.

— Да те заколят и да те напъхат в някаква испанска ракла безспорно е неприятно за жертвата — крайно неприятно. Но като казвам, че случаят е необикновен, имам предвид необикновеното поведение на майор Рич.

Мис Лемън каза с едва доловимо отвращение:

— Намекват, че майор Рич и мисис Клейтън са твърде близки приятели... Но това е само предположение, не е доказан факт, затова не съм го споменала.

— Много правилно сте постъпили. Но това е извод, който сам се налага. Имате ли да кажете още нещо?

Мис Лемън го погледна с неразбиращ поглед. Поаро въздъхна — липсваше му бурното въображение на неговия приятел Хейстингс. Обсъждането на някой случай с мис Лемън беше мъчителна работа.

— За миг си помислете за този майор Рич. Той е влюбен в мисис Клейтън — това е ясно. Искане да се отърве от съпруга ѝ — това също приемаме за дадено, въпреки че ако и мисис Клейтън е влюбена в него и между тях има нещо, защо да се стига до крайности? Може би мистър Клейтън не иска да даде развод на жена си? Но не ставаше дума за всичко това. Майор Рич е военен в оставка, а понякога казват, че военните не са особено умни. Но tout de meme^[2], този майор Рич — възможно ли е да е чак такъв глупак?

Мис Лемън не отговори. Тя прие въпроса за чисто риторичен.

— Е — подкани я Поаро. — Какво мислите вие за всичко това?

— Аз ли? — учуди се мис Лемън.

— Mais oui, вие!

Мис Лемън се опита да напругне ума си. Тя нямаше навика да полага каквито и да е умствени усилия, освен ако не я накараха. В свободното ѝ време мозъкът ѝ се занимаваше с мечти за някаква съвършена система за картотекиране. Това бе единственото ѝ интелектуално развлечение.

— Ами... — започна тя и спря.

— Кажете ми просто какво се е случило — според вас — през онази вечер. Мистър Клейтън е в гостната и пише бележка. Майор Рич се връща. И после?

— Заварва мистър Клейтън. Предполагам, че се скарват. После, като вижда какво е направил, той... скрива трупа в раклата. Нали гостите е трябвало да пристигнат всеки момент.

— Да, да. Гостите пристигат. Трупът е в раклата. Вечерта минава. Гостите си отиват. И после...

— Ами сигурно майор Рич си ляга и... О!

— Аха! — възкликна Поаро. Виждате ли сега! Убили сте човек. Скрили сте трупа му в някаква ракла. И след това спокойно си легате в леглото, без изобщо да се безпокоите, че прислужникът ви ще открие престъплението на другата сутрин.

— Но сигурно е било възможно прислужникът изобщо да не погледне в раклата.

— С тази локва от кръв на килимчето под нея?

— Може би майор Рич не е помислил, че има кръв.

— А не е ли малко безразсъдно от негова страна да не провери?

— Сигурно е бил разстроен — каза мис Лемън.

Поаро вдигна ръце в отчаяние.

Мис Лемън се възползува от това и излезе бързо от стаята.

[1] Милият Хейстингс (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Въпреки всичко (фр.) — Б.пр. ↑

II

Строго погледнато, загадката на испанската ракла изобщо не засягаше Поаро. В момента той се занимаваше с твърде деликатна работа, свързана с една от големите петролни компании: имаше вероятност един от шефовете да е замесен в някаква съмнителна сделка. Работата беше секретна, важна и изключително доходна. Беше и достатъчно заплетена, за да занимава въображението на Поаро, и имаше голямото преимущество, че изискваше незначителни физически усилия. Беше трудна и безкръвна. Висша форма на престъпление.

Загадката на испанската ракла беше драматична и вълнуваща — две качества, които, както Поаро неведнъж бе посочвал на Хейстингс, могат да бъдат прекалено надценявани — и самият Хейстингс често го правеше. Поаро беше твърде строг към милия Хейстингс по този въпрос — а ето че сега и той се държеше като него! Оставяше се да го вълнуват хубави жени, убийства от ревност и други подобни романтични неща. Искаше да знае всичко за този случай. Искаше да разбере какво представляват и майор Рич, и неговият слуга Бърджес, и Маргарита Клейтън (макар че мислеше, че това вече знае), и покойният Арнолд Клейтън (защото, според Поаро, характерът на жертвата беше от първостепенно значение в случай на убийство); искаше да знае какво представлява дори капитан Макларън, преданият приятел, и семейство Спенс, „скорошните познати“.

А нямаше представа как да задоволи любопитството си.

По-късно през деня той се замисли по въпроса. Защо този случай го заинтригува толкова? След известен размисъл реши, че това е, защото — ако се съдеше по наличните факти — цялата работа беше направо невъзможна!

Като се тръгне по логичен път, имало е скарване между двама мъже. Причината, както може да се очаква — жена. Единият убива другия в пристъп на ярост. Да, случват се такива неща, макар че щеше да е по-приемливо, ако съпругът беше убил любовника. Но както и да е, любовникът убива съпруга, намушква го с кинжал — някак странно

оръжие. Може би майката на майор Рич е била италианка? Несъмнено трябва да има нещо, което да обясни изборът на оръжието. Както и да е, трябваше да се примири с кинжала (някои вестници го наричаха „стилът“). Бил е подръка и убиецът го е използвал. Трупът е бил скрит в раклата. Това е било логично и неизбежно. Убийството е било непредумишлено, и тъй като прислужникът е трябвало да се върне всеки момент, а скоро щели да дойдат и гостите, явно това е бил единственият разумен ход.

Вечерта минава, гостите си тръгват, прислужникът вече си е отишъл — и майор Рич ляга да спи!

За да се изясни как е възможно това, трябваше да се разбере що за човек е майор Рич. Дали пък, ужасен от извършеното престъпление, не е взел някакво успокоително средство и затова да се е събудил по-късно от обикновено? Или пък това бе случай, достоен за психоаналитик, когато подсъзнателното чувство на вина кара престъпника сам да желае разкриването на убийството? Поаро не можеше да реши, преди да е видял майор Рич. Да, всичко се свеждаше до това.

Звънна телефонът. Поаро не му обърна внимание, после се сети, че и мис Лемън, и прислужникът Джордж трябва да са си отишли вече. Вдигна слушалката.

— Мосю Поаро?

— На телефона.

— О, чудесно! — възкликна един очарователен женски глас. — Тук е Аби Чатертън.

— А, лейди Чатертън. С какво мога да ви бъда полезен?

— Като дойдете, колкото е възможно по-бързо, на един направо ужасен коктейл, който давам у дома. Всъщност не става дума за коктейла, а за нещо съвсем различно. Имам нужда от вас. Страшно е важно! Много, много ви моля, разчитам на вас! Не казвайте, че ви е невъзможно!

Поаро нямаше намерение да казва нищо такова. Лорд Чатертън, освен че беше пер на Англия и от време на време произнасяше по някоя скучна реч в Камарата на лордовете, не представляваше нищо. Но лейди Чатертън беше една от най-бляскавите скъпоценности в le haut monde^[1], както го наричаше Поаро. Всичко казано, или направено от нея ставаше сензация. Тя притежаваше ум, красота, оригиналност и

толкова енергия, колкото е необходима на една ракета, за да стигне до Луната.

Тя повтори:

— Имам нужда от вас! Просто засучете тези ваши великолепни мустаци и пристигайте!

Не беше толкова просто. Поаро направи най-щателен оглед на тоалета си. След като и мустациите бяха засукани, той беше готов да потегли.

Външната врата на разкошната къща на лейди Чатертън беше широко разтворена и отвътре се разнасяше такъв шум, сякаш животните в зоопарка се бяха разбунтували. Лейди Чатертън, която в момента усилено забавляваше двама посланици, един играч от националния отбор по ръग्би и един американски мисионер, се отърва от тях с ловкостта на жонгльор и за миг застана до Поаро.

— Мосю Поаро, как се радвам да ви видя! О, не пийте това отвратително мартини! Имам нещо специално за вас — един особен сироп, който пият шейховете в Мароко. Той е горе, в моята стая.

Тя го поведе нагоре. Спря за миг и подхвърли през рамо:

— Търпя всичките тези хора, защото е абсолютно необходимо никой да не забележи, че тук става нещо. Обещах на прислугата огромни премии, за да не се разприказват. В края на краищата, не е приятно да видиш къщата си обсадена от репортьори. А пък и тя, миличката, и без това преживя толкова много!

Лейди Чатертън не спря на първия етаж, а продължи нагоре. Задъхан и доста озадачен, Еркюл Поаро я последва.

Лейди Чатертън се спря, хвърли бърз поглед през перилата надолу и рязко отвори една врата, като същевременно възкликна:

— Успях, Маргарита! Успях! Ето го!

Тържествуваща, тя се отдръпна, за да даде път на Поаро, после набързо ги запозна.

— Това е Маргарита Клейтън. Тя ми е много, много добра приятелка. Ще ѝ помогнете, нали? Маргарита, това е недостижимият Еркюл Поаро. Той ще направи всичко за вас, нали, драги мосю Поаро?

И без да дочака отговор, който явно смяташе за излишен, (ненаправно лейди Чатертън бе известна като разглезена хубавица), тя излетя от стаята и заслиза по стълбите, като подвикна доста нетактично:

— Трябва да се връщам при ония ужасни хора!

Жената, която седеше на един стол до прозореца, стана и се приближи до Поаро. Той би я познал, дори ако лейди Чатертън не я беше представила. Същото високо чело, тъмната коса, която се спускаше отстрани като криле, сивите раздалечени очи. Беше облечена в прилепнала, матовочерна рокля, изрязана по врата, която подчертаваше красотата на тялото ѝ и магнолиевата белота на кожата. Лицето ѝ беше не толкова красиво, колкото необикновено — едно от онези лица със странни пропорции, които се срещат у италианските примитивисти. В нея се долавяше някаква средновековна простота — една особена невинност, която, помисли си Поаро, би могла да бъде по-пагубна от каквато и да е явна чувственост. Тя заговори с детинска прямота:

— Аби ми каза, че ще ми помогнете.

Погледна го сериозно и въпросително.

За момент той не отговори, само продължи да я гледа изпитателно — не нахално, а така, както някой прочут лекар се вглежда в новия си пациент.

— Сигурна ли сте, мадам, че мога да ви помогна? — каза най-после той.

Бузите ѝ леко се зачервиха.

— Не разбирам какво искате да кажете.

— Какво искате да направя за вас, мадам?

— О! — изненада се тя. — Мислех... мислех, че знаете коя съм.

— Зная. Съпругът ви е бил убит и някой си майор Рич е бил арестуван и обвинен в убийство.

Червенината ѝ се сгъсти.

— Майор Рич не е убил съпруга ми.

Поаро попита бързо:

— А защо не?

Тя се втренчи в него учудена.

— Моля?

— Смутихте се, защото не ви зададох въпроса, който ви задават всички — полицията, адвокатите... „Защо майор Рич е убил Арнолд Клейтън?“ Но аз ви питам точно обратното. Питам ви, мадам, защо сте толкова сигурна, че майор Рич не е убил съпруга ви?

— Защото... — тя се спря за миг. — Защото познавам майор Рич толкова добре.

— Познавате майор Рич толкова добре — повтори Поаро безизразно. Той помълча и изведнъж рязко попита: — Колко добре?

Не можа да долови дали тя разбра въпроса му. Помисли си: „Тази жена е или безкрайно наивна, или безкрайно хитра. Колко ли хора са си задавали същия въпрос за Маргарита Клейтън...“

— Колко добре? — тя го погледна замислено. — Пет години, не, почти шест.

— Нямах предвид точно това. Трябва да разберете, мадам, че ще ми се наложи да ви задавам неудобни въпроси. Може би ще ми кажете истината, може би ще ме излъжете. За една жена понякога е много необходимо да лъже. Жените трябва да се защищават, а лъжата може да бъде добро оръжие. Но има трима души, мадам, пред които жената трябва винаги да говори истината: пред своя изповедник, пред своя фризьор и пред своя частен детектив — ако му има доверие. Имате ли ми доверие, мадам?

Маргарита Клейтън си пое дълбоко дъх.

— Да — каза тя. — Имам ви. — И добави: — Налага ми се.

— Добре, тогава. Какво искате от мен — да открия кой е убил съпруга ви?

— Да, нещо такова.

— Но това не е най-важното? Значи тогава искате да сваля подозрението от майор Рич?

Тя кимна бързо, с благодарност.

— Това — и само това ли?

Разбра, че въпросът му е излишен. Маргарита Клейтън беше от жените, които не са способни да мислят за няколко неща наведнъж.

— А сега — каза той, — да започнем с неудобните въпроси. Вие с майор Рич се обичате, прав ли съм?

— Ако искате да знаете дали е имало нещо между нас — то не.

— Но той е влюбен във вас?

— Да.

— А вие — вие влюбена ли сте в него?

— Мисля, че да.

— Като че ли не сте съвсем сигурна.

— Сега вече съм сигурна.

— Аха. Значи, не обичахте съпруга си?

— Не.

— Отговорите ви са възхитително кратки. Повечето жени биха се опитали да обяснят надълго и нашироко какво точно са изпитвали. Откога бяхте женени?

— От единадесет години.

— Бихте ли ми разказали накратко за съпруга си — що за човек беше той?

Тя се намръщи.

— Трудно ми е. Наистина не зная що за човек беше Арнолд. Беше много мълчалив, много затворен. Никога не знаех какво мисли. Беше умен, разбира се — всички казваха, че е блестящ, в работата си имам предвид. Той никога... как да го кажа... никога не говореше за себе си.

— Обичаше ли ви?

— О, да. Сигурно. Иначе нямаше да се дразни толкова... — Тя изведнъж млъкна.

— От другите мъже? Това ли искахте да кажете? Бил е ревнив?

— Трябва да е бил. — След това, сякаш почувствувала, че отговорът ѝ се нуждае от пояснение, тя продължи: — Понякога не ми говореше със седмици.

Поаро кимна замислено.

— Тази насилствена смърт, с която сте се сблъскали... За първи път ли ви се случва?

— Смърт? — тя се намръщи, после се изчерви. — Да не би да имате предвид онова нещастно момче, което се застреля?

— Да — каза Поаро. — Като че ли това имам предвид.

— Нямах представа, че приема нещата така. Жал ми беше за него — беше толкова плах, толкова самотен. Сигурно е бил свръхчувствителен. Имаше и двама италианци — биха се на дуел. Беше нелепо! Както и да е, нямаше убити, слава богу! А пък и двамата ми бяха безразлични. Дори не съм се преструвала, че ме интересуват!

— Не. Вие просто сте били там. А където сте вие, се случват разни неща... И друг път съм се сблъсквал с подобни случаи. Тъкмо защото сте безразлична, мъжете подлудяват. Но към майор Рич не сте безразлична. Така че трябва да направим каквото ни е по силите.

Известно време той помълча. Тя стоеше и го гледаше замислено.

— Преминаваме от личностите, които обикновено са най-важното в такива случаи, към голите факти. Зная само това, което писаха вестниците. Ако се съди по него, само двама души са имали възможност да убият съпруга ви — майор Рич и неговият прислужник.

Тя упорито повтори:

— Зная, че Чарлс не го е убил.

— Е, тогава трябва да е бил прислужникът. Съгласна ли сте?

Тя отговори със съмнение:

— Разбирам мисълта ви...

— Но се съмнявате в това?

— Просто изглежда невероятно.

— И все пак възможността си остава. Явно съпругът ви е бил в апартамента, щом като тялото му е намерено там. Ако прислужникът казва истината, значи майор Рич го е убил. Но ако прислужникът лъже? Тогава той го е убил и е скрил трупа в раклата, преди да се върне господарят му. Отличен начин да се отърве от трупа. Трябва само на следващата сутрин да „забележи кръвта“ и да „открие“ тялото. Подозрението автоматично пада върху Рич.

— Но защо му е трябвало да убива Арнолд?

— Да, защо? Явно мотивът е по-дълбок, иначе полицията щеше да го открие. Възможно е съпругът ви да е знаел нещо компрометиращо за него и да е искал да го съобщи на майор Рич. Съпругът ви споменавал ли е някога нещо за този човек, Бърджес?

Тя поклати глава.

— Мислите ли, че щеше да спомене, ако наистина знаеше нещо?

Тя се намръщи.

— Трудно ми е да кажа. Може би не. Арнолд никога не говореше много за хората. Казах ви, че беше затворен. Никога не е бил... приказлив.

— Каквото е знаел, пазел го е за себе си. А какво ви е мнението за Бърджес?

— Не е от тези хора, които привличат вниманието ви. Доста добър прислужник. Умел, но недостатъчно изискан.

— Възраст?

— Около тридесет и седем — тридесет и осем години. По време на войната е бил ординарец, но не е бил редовен войник.

— От колко време служи при майор Рич?

— Не от много отдавна. Около година и половина, струва ми се.

— Никога ли не сте забелязали нещо особено в поведението му спрямо съпруга ви?

— Не сме ходили там много често. Не, не съм забелязала нищо.

— Разкажете ми сега за онази вечер. За колко часа бяхте поканени?

— Между осем и петнадесет и осем и половина.

— Как очаквахте да протече вечерта?

— Ами, щеше да има напитки, за вечеря — студен бюфет. Пастет, сандвичи, пушена съомга. Понякога се поднасяше едно ястие от ориз — Чарлс има някаква специална рецепта, която е донесъл от Близкия изток. Но това обикновено е през зимата. След това слушахме музика. Чарлс има чудесен стереограмофон. Съпругът ми и Джон Макларън много обичаха класическата музика. Слушахме и танцова музика — семейство Спенс са запалени танцьори. Така беше обикновено — спокойни, непринудени вечери. Чарлс е отличен домакин.

— А онази вечер приличаше ли на другите? Забелязахте ли нещо необичайно, нещо не на място?

— Не на място? — за миг тя смръщи чело. — Като казахте това, стори ми се... не зная. Имаше нещо... — Тя отново поклати глава. — Не, нямаше нищо необикновено. Забавлявахме се добре. Всички бяхме отпуснати и щастливи... — Тя потръпна. — И като си помисля, че през цялото това време...

Поаро бързо вдигна ръка.

— Не мислете за това. Какво знаете за работата, заради която са повикали съпруга ви в Шотландия?

— Почти нищо. Имало е някакво недоразумение относно продажбата на един имот, който принадлежеше на съпруга ми. Уж продажбата беше вече минала, а после изведнъж се оказало, че има някакви пречки.

— Какво точно ви каза той?

— Върна се в къщи ядосан, с телеграма в ръка. Доколкото си спомням, каза ми: „Колко досадно! Трябва да взема нощния влак за Единбург и да се срещна с Джонсън още утре сутрин. Много неприятно, тъкмо си мислех, че всичко най-после се е уредило.“ После каза: „Да се обадя ли на Джон да дойде да те вземе?“ „Глупости —

казах му аз, — просто ще повикам такси.“ А той каза, че Джон или Спенсови ще ме изпратят после до вкъщи. Попитах го дали иска да му приготвя някакъв багаж, а той каза, че просто ще сложи най-необходимото в една чанта и ще хапне набързо в клуба, преди да хване влака. После тръгна и... и повече не го видях...

Гласът ѝ леко потрепера. Поаро я погледна много внимателно.

— Показа ли ви телеграмата?

— Не.

— Жалко.

— Защо?

Поаро не отговори на въпроса ѝ. Вместо това каза енергично:

— Сега — на работа. Кой са адвокатите на майор Рич?

Тя му каза и той си записа адреса.

— Ще ви помоля да им напишете няколко реда и да ми дадете писмото. Ще се опитам да се срещна с майор Рич.

— Той е... задържан в затвора, за една седмица.

— Естествено. Такава е процедурата. Бихте ли написали и препоръчителни писма до капитан Макларън и до семейство Спенс? Искам да се видя с тях и трябва да се погрижа да не ме изгонят още на вратата.

Когато тя стана от бюрото, Поаро каза:

— Още нещо. Ще видя какви ще са моите собствени впечатления от тези хора, но искам да зная и вашите.

— Джон е един от най-старите ни приятели. Познавам го от малка. Изглежда доста суров човек, но всъщност е много мил. Такъв си е, винаги можеш да разчиташ на него. Не е весел или забавен, но е като скала. И двамата с Арнолд държахме много на неговото мнение.

— Без съмнение и той е влюбен във вас, нали? — очите на Поаро пробляснаха за миг.

— О, да — протичко отвърна Маргарита. — Той винаги е бил влюбен в мен. Но сега това се е превърнало в навик.

— А Спенсови?

— Те са забавни. Чудесни са за компания. Линда Спенс е доста умно момиче. Арнолд обичаше да разговаря с нея. Тя е и привлекателна.

— Приятелки ли сте?

— Тя и аз? В известен смисъл. Но не бих казала, че я харесвам истински. Прекалено е злобна.

— А съпругът ѝ?

— О, Джереми е чудесен. Много музикален. Интересува се и от кино. Двамата с него често ходим на кино.

— Е, добре. Ще видя. — Той взе ръката ѝ. — Надявам се, мадам, че няма да съжалявате, че сте ме помолили за помощ.

— Защо да съжалявам? — очите ѝ се разтвориха широко.

— Човек никога не знае — отвърна загадъчно Поаро.

„А пък и аз... и аз не зная“, каза си Поаро, докато слизаше по стълбите. Коктейлът още беше в разгара си, но той успя да се измъкне и се озова на улицата.

„Не — повтаряше си Поаро, — не зная.“

Мислеше си за Маргарита Клейтън. Тази привидно детинска прямота, тази наивност... Искрени ли бяха? Или зад тях се криеше нещо друго? През Средновековието е имало такива жени — жени, за които историята още спори. Поаро се замисли за Мария Стюарт, кралицата на Шотландия. Знаела ли е през онази нощ в Кърк О'Фийлдс какво предстои да стане? Или е била съвсем невинна? Нима конспираторите не са ѝ казали нищо? Дали е била една от онези по детински наивни жени, които могат да си кажат „Нищо не зная“, и да си повярват? Поаро чувствуваше обаянието на Маргарита Клейтън. Но не беше съвсем сигурен в нея.

Такива жени, макар и невинни, можеха да бъдат причина за престъпления. Такива жени биха могли да бъдат престъпнички — по природа, макар не и на дело. Друга ръка, не тяхната, държеше ножа...

А що се отнася до Маргарита Клейтън — не, той просто не знаеше.

[1] Висшето общество (фр.) — Б.пр. ↑

III

Адвокатите на майор Рич не приеха Поаро особено радушно. Но той не бе и очаквал друго от тях. Те ясно показаха, макар и без думи, че ще е в интерес на клиента им, ако мисис Клейтън не прави нищо в негова полза.

Посещението на Поаро при тях бе въпрос на куртоазия. Той имаше достатъчно връзки в Министерството на вътрешните работи и в Криминалния отдел, за да си уреди среща със задържания.

Инспектор Милър, който отговаряше за случая Клейтън, не обичаше особено Поаро. Но сега той не се държа враждебно, а просто презрително.

— Хич не ми се губи време с това изкуфяло старче — бе казал той на своя помощник, преди да доведат Поаро. — И все пак трябва да бъда учтив.

— В този случай, мосю Поаро, май само някой фокус може да ви помогне — весело отбеляза той. — Само Рич е могъл да убие това приятелче.

— Освен прислужника.

— Е, оставям ви прислужника като възможност. Но няма да се доберете до нищо. Никакви мотиви.

— Не може да сте напълно сигурен. Мотивите са странно нещо.

— Е, добре, той не е бил свързан по какъвто и да е начин с Клейтън. Миналото му е безупречно. И изглежда съвсем с ума си. Какво повече искате?

— Искам да докажа, че Рич не е извършил престъплението.

— За да угодите на дамата, а? — ухили се инспектор Милър. — Опитва се да ви влезе под кожата, предполагам. Бива си я, нали? В такива случаи — *cherchez la femme*. Би могла да го направи и тя, стига да имаше възможност.

— А, това — не!

— Не бъдете толкова сигурен. Познавах една такава жена. Разчисти си сметките с двама съпрузи, без да й мигнат невинните сини

очи. И при това всеки път беше с разбито сърце! Съдебните заседатели биха я оправдали, само да имаше за какво да се хванат. Но нямаше — доказателствата бяха бетон.

— Добре, приятелю, да не спорим. Ще си позволя да поискам от вас някои надеждни сведения. Вестниците пишат новините, но невинаги истината.

— Трябват им сензации. Какво искате да знаете?

— Часът, когато е настъпила смъртта — колкото е възможно точно.

— Не е съвсем точно, защото огледът на трупа беше едва на следващата сутрин. Заключение е, че смъртта е настъпила от тринадесет до десет часа преди това, т.е., между седем и десет часа вечерта. Прободена е вратната вена — смъртта трябва да е била въпрос на секунди.

— А оръжието?

— Нещо като италиански стилет, съвсем малък и остър като бръснач. Никой не го е виждал преди и не знае откъде се е взел. Но все някога ще разберем, въпрос на време и търпение.

— Възможно ли е да е избухнала кавга и той просто да е бил подръка?

— Не. Прислужникът твърди, че в апартамента никога не е имало подобен предмет.

— Интересува ме и телеграмата — каза Поаро. — Тази, с която са повикали Арнолд Клейтън в Шотландия. Истинска ли е?

— Не. В Шотландия не е имало никакви проблеми. Прехвърлянето на земята, или каквото е там, е вървяло гладко.

— Тогава кой с изпратил телеграмата? Приемам, че наистина е имало телеграма.

— Изглежда, е имало. Не че трябва непременно да вярваме на мисис Клейтън. Но Клейтън е казал на прислужника, че е бил повикан в Шотландия с телеграма. Същото е споменал и на капитан Макларън.

— По кое време се е видял с Макларън?

— Хапнали са заедно в клуба им — около седем и четвърт. После Клейтън е взел такси до апартамента на Рич и е пристигнал там малко преди осем часа. След това... — Милър разпери ръце.

— Някой да е забелязал нещо странно в поведението на Рич през онази вечер?

— О, знаете какви са хората. Веднъж случи ли се нещо, всеки се сеща, че е забелязал какво ли не. Например, мисис Спенс твърди, че бил разсеян цялата вечер. Невинаги отговарял уместно. Като че ли „нещо му тежало“. Как няма да му тежи — с този труп в раклата, дето да се чудиш как да се отървеш от него!

— Защо не се е отървал от него?

— Знам ли? Сигурно е изгубил самообладание. Но е било същинска лудост да го оставя там до следващия ден. Най-големият му шанс е бил през нощта. Няма нощен пазач. Можел е да докара колата си, да сложи трупа в багажника — има голям багажник — да излезе извън града и да го скрие някъде. Рискувал е да го видят, като пренася трупа, но апартаментите гледат към една малка уличка, а има и голям двор, откъдето може да мине кола. Около три часа през нощта е имал значителен шанс. А какво прави той? Ляга си в леглото и спи до късно следващата сутрин. А като се събужда, полицията е вече в дома му!

— Легнал си е и е спал, както би направил всеки невинен човек.

— Ако искате, приемоте го така. Но наистина ли вярвате, че е невинен?

— Не мога да кажа, преди да съм го видял с очите си.

— Смятате, че можете да познаете невинния още щом го видите? Не е толкова лесно.

— Зная и не смея да твърдя, че мога. Единственото, в което искам да се уверя засега е дали този човек е толкова глупав, колкото изглежда.

IV

Поаро смяташе да се срещне с Чарлс Рич едва след като е видял всички останали.

Започна с капитан Макларън. Той беше висок, мургав, необщителен човек. Лицето му беше некрасиво, но приятно. Беше стеснителен, с него трудно се приказваше. Но Поаро не се отчайваше лесно.

Като въртеше в ръце писмото на Маргарита, Макларън каза неохотно:

— Е, щом Маргарита иска да ви разкажа всичко, разбира се, че ще го направя. Въпреки че не зная какво има за разказване. Вече всичко сте чули. Но желанията на Маргарита са закон за мен, още откакто тя беше на шестнадесет години. Тя умее да иска, разбирате ли?

— Разбирам — каза Поаро. — Първо искам да ми отговорите откровено на един въпрос. Смятате ли, че майор Рич е виновен?

— Да. Не бих го казал на Маргарита, ако тя иска да вярва, че е невинен, но просто не виждам друга възможност. Дявол да го вземе, той просто трябва да е виновен!

— Съществуваше ли неприязън между него и мистър Клейтън?

— Съвсем не. Бяха първи приятели, затова всичко изглежда толкова нелепо.

— Може би приятелството на майор Рич с мисис Клейтън...

Макларън рязко го прекъсна:

— Пфу! Каква гадост! Тези намеци във вестниците... Отвратителна клевета! Мисис Клейтън и Рич бяха добри приятели и нищо повече. Маргарита има много приятели. Аз самият съм един от тях — от години. И няма нищо, за което да не може да научи целият свят. Същото е и с Чарлс и Маргарита.

— Значи, според вас, не са били любовници?

— Разбира се, че *не*! — разгневи се Макларън. — Не слушайте какво говори оная злобна котка — Спенс. Тя приказва какво ли не.

— Но може би мистър Клейтън е подозирал нещо.

— Гарантирам ви, че няма нищо такова! Щях да зная, ако беше така. С Арнолд бяхме много близки.

— Що за човек беше той? Вие трябва да знаете най-добре.

— Ами, беше затворен човек. Но беше умен — блестящ! Финансов гений, така да се каже. Заемаше висок пост в Министерството на финансите.

— Да, зная.

— Четеше много. Събираше марки. Обичаше музиката. Не танцуваше, не обичаше много да излиза.

— Как мислите, бракът им беше ли щастлив?

Капитан Макларън не отговори веднага. Сякаш не можеше да реши.

— Много е трудно да се каже. Да, мисля, че бяха щастливи. Той й беше предан — по своя особен, мълчалив начин. Сигурен съм, че и тя беше привързана към него. Нямаше изгледи да се разделят, ако това имате предвид. Но може би нямаха много общо помежду си.

Поаро кимна. Това беше почти всичко, което се надяваше да научи от Макларън.

— Сега разкажете ми за онази последна вечер. Мистър Клейтън е вечерял с вас в клуба. Какво ви каза?

— Каза, че трябва да отиде до Шотландия. Изглеждаше ядосан. Между другото, не сме вечеряли — нямаше време. Той си поръча няколко сандвича и пийна малко, аз само пих. Не забравяйте, че отивах на гости.

— Спомена ли ви за някаква телеграма?

— Да.

— Но ме ви я показва?

— Не.

— Каза ли, че ще се отбие у Рич?

— Спомена само, че не знае дали ще има време. Каза: „Ти или Маргарита ще му обясните“. А после добави: „Нали след това те я изпратиш?“. После тръгна. Всичко беше съвсем естествено и не принудено.

— Нямате ли някакви подозрения, че телеграмата може да е фалшива?

— Фалшива ли е била? — учуди се Макларън.

— Явно.

— Колко странно... — капитан Макларън потъна в размисъл, после се сепна и каза:

— Но това е наистина странно. Искам да кажа, какъв е смисълът? Защо е било необходимо за някого той да замине?

— Това е въпрос, на който трябва да се намери отговор.

Еркюл Поаро си тръгна и остави Макларън да размишлява по въпроса.

V

Семейство Спенс живееха в една малка къщичка в Челси. Линда Спенс посрещна Поаро с огромен ентузиазъм.

— Кажете ми — настоя тя, — кажете ми всичко за Маргарита! Къде е тя?

— Това не мога да ви кажа, мадам.

— Явно добре се е скрила. Много я бива по тези работи. Но все пак ще трябва да дава показания в съда, нали? От това не може да се измъкне.

Поаро я погледна изпитателно. Трябваше да признае, че е привлекателна — според съвременния вкус, (В момента на мода беше типът жена, подобна на недохранено сираче). Поаро не харесваше този тип. Живописно разрошена коса се виеше около главата и чифт проникателни очи го гледаха от едно не съвсем чисто лице, без грим, ако не се смяташе ярковишневото червило. Носеше огромен бледожълт пуловер, провиснал почти до коленете, и тесни черни панталони.

— Каква е вашата роля във всичко това? — попита мисис Спенс. — Някак си да отървете приятеля й, така ли? Ще има да чака!

— Значи мислите, че е виновен?

— Разбира се. Кой друг?

Именно това е въпросът, помисли си Поаро, Той го отби, като зададе друг въпрос.

— Как ви изглеждаше майор Рич през онази фатална вечер? Както винаги или не?

Линда Спенс замислено присви очи.

— Не, той не приличаше на себе си. Беше... различен.

— Как така различен?

— Е, явно, че ако хладнокръвно сте заклали някого...

— Но тогава не сте знаели, че той току-що хладнокръвно е заклал някого, нали?

— Не, разбира се.

— Тогава как си обяснихте това, че е „различен“? С какво беше различен?

— Ами... разсеян. Ох, не зная. Но след това, като размислих, реших, че определено имаше нещо.

Поаро въздъхна.

— Кой дойде пръв?

— Ние с Джим. После Джок. И накрая Маргарита.

— Кога за пръв път се спомена, че Клейтън е заминал за Шотландия?

— Когато дойде Маргарита. Тя каза на Чарлз: „Арнолд ужасно съжaliaва. Спешно му се наложи да тръгне за Единбург с нощния влак.“ А Чарлз каза: „О, колко жалко.“ А после Джок каза: „Извинявай. Мислех, че вече знаеш.“ А после си наляхме напитки.

— Майор Рич изобщо ли не спомена, че се е виждал с мистър Клейтън същата вечер? Не каза ли, че Клейтън се е отбивал у тях на път за гарата?

— Пред мен — не.

— Странно, нали — каза Поаро, — с тази телеграма.

— Какво странно има?

— Била е фалшива. В Единбург не знаят нищо за нея.

— Така, значи. През цялото време си мислех...

— Подозирали сте нещо за телеграмата?

— Според мен то е очевидно.

— Кое по-точно?

— Скъпи ми господине — каза Линда, — не се правете на наивен. Някакъв мошеник отстранява съпруга. Поне за една нощ пътят е свободен!

— Искате да кажете, че майор Рич и мисис Клейтън са искали да прекарат нощта заедно?

— Сигурно и друг път сте чували за подобни неща — Линда го погледна развеселена.

— И телеграмата е изпратил единият от тях?

— Не бих се учудила.

— Смятате, че майор Рич и мисис Клейтън са били любовници?

— Да речем, че не бих се изненадала, ако е така. Но не зная със сигурност.

— А мистър Клейтън имаше ли някакви подозрения?

— Арнолд беше изключителен човек. Той беше... потаен, ако разбирате какво искам да кажа. Мисля, че е знаел. Но не беше от хората, които издават чувствата си. Сигурно много хора са го смятали за сухар, човек без всякакви чувства. Но съм убедена, че дълбоко в себе си не беше такъв. Най-странното е, че щях да съм по-малко изненадана, ако Арнолд беше убил Чарлс, а не обратното. Подозирам, че Арнолд е бил страшно ревнив.

— Това е интересно.

— Въпреки, че по всяка вероятност би убил Маргарита. Нещо като втори Отело. Знаете ли, Маргарита има необикновена власт над мъжете.

— Тя е хубава жена — отговори Поаро, като съзнателно се изрази по-сдържано.

— Не е само това. Тя просто има нещо в себе си. Кара мъжете да си загубят ума по нея — а после ги гледа с учуден поглед, който съвсем ги влудява.

— Познавате ли я добре?

— Но боже мой, тя е една от най-добрите ми приятелки. И все пак не бих ѝ се доверила нито за миг.

— Аха — каза Поаро и насочи разговора към капитан Макларън.

— Джок? Старият предан пес? Роден е за семеен приятел. Двамата с Арнолд бяха много близки. Мисля, че на него Арнолд се доверяваше много повече, отколкото на всеки друг. Освен това, разбира се, той беше домашното кученце на Маргарита. Предан ѝ е от години.

— А от него мистър Клейтън не ревнуваше ли?

— Да ревнува от Джок? Що за идея! Маргарита е искрено привързана към Джок, но никога не е помисляла за него по този начин. И изобщо се съмнявам, че някоя би могла... Не знам защо. Жалко, той е толкова мил.

Поаро премина към прислужника. Но освен че правел отлични коктейли, Линда Спенс не можа да каже нищо за Бърджес и явно едва ли го е забелязвала. Но затова пък тя схващаше бързо.

— Сигурно смятате, че може той да е убил Арнолд? Струва ми се ужасно невероятно.

— Вашата последна забележка ме хвърля в отчаяние, мадам. И все пак, още по-невероятно е — ако убиецът е майор Рич — че е трябвало да го направи точно по този начин.

— За стилета ли говорите? Да, наистина не е в негов стил. По би му подходдал някакъв тъп предмет. Или пък удушване.

Поаро въздъхна.

— Пак се върнахме на Отело. Да, Отело... Вие ми подсказахте една малка идея.

— Наистина ли? Каква?

Чу се изщракване на брава и вратата се отвори.

— О, ето го и Джереми. Искате ли да поговорите и с него?

Джереми Спенс беше приятен мъж на тридесет и няколко години, с грижливо поддържана външност. Мисис Спенс каза, че трябва да нагледа яденето в кухнята и остави двамата мъже сами.

За разлика от жена си, Джереми Спенс не беше настроен да откровеничи. Явно никак не му се искаше да го замесват в случая и отговорите му бяха подчертано сдържани. Познавали Клейтънови от известно време, Рич — не толкова добре. Изглеждал приятен човек. Доколкото си спомнял, въпросната вечер майорът се държал както винаги. Клейтън и Рич изглеждали добри приятели. Цялата работа му се струвала съвсем необяснима.

През целия разговор Джереми Спенс ясно показваше, че очаква от Поаро да си тръгне всеки момент. Беше учтив, но нищо повече.

— Боя се — каза Поаро, — че тези въпроси не ви се нравят.

— Вече достатъчно ги обсъждахме с полицията. Мисля, че това ми стига. Казахме всичко, което знаем и сме видели. А сега бих искал да го забравя.

— Съчувствувам ви. Крайно неприятно е да ви замесват в това, да ви питат не само какво знаете и какво сте видели, но и дори какво мислите.

— По-добре да не мисля.

— Но нима можете да го избегнете? Например, смятате ли, че и мисис Клейтън е замесена? Че заедно с Рич е подготвила смъртта на съпруга си?

— Господи, не! — Спенс беше изумен. — Нямах представа, че изобщо може да става въпрос за такова нещо!

— А жена ви не е ли споделяла с вас такова подозрение?

— О, Линда! Знаете какви са жените — във вечна война помежду си. Маргарита никога не е била обичана от собствения си пол — прекалено е привлекателна. Но наистина, тази теория е нелепа!

— Известни са подобни случаи. Вземете например оръжието. Такъв предмет би могъл да принадлежи по-скоро на жена, отколкото на мъж.

— Да не би полицията да е открила, че е неин? Не може да бъде! Искам да кажа...

— Не зная нищо — увери го Поаро и бързо се сбогува.

От изумлението, изписано на лицето на Спенс, Поаро разбра, че е дал на този джентълмен достатъчно материал за размисъл.

VI

— Извинявайте, мосю Поаро, но не виждам с какво може да ми помогнете.

Поаро не отговори. Той внимателно се вглеждаше в човека, който бе обвинен в убийството на своя приятел, Арнолд Клейтън.

Гледаше неговата решителна челюст, тясната му глава. Слаб, мургав, мускулист мъж, с вид на спортист. С нещо напомняше на хрътка. Човек, по чието лице не можеше да се прочете нищо и който приемаше своя посетител подчертано хладно.

— Напълно разбирам, че мисис Клейтън ви е изпратила с най-добри намерения. Но, откровено да ви кажа, смятам постъпката ѝ за неразумна — както за нея, така и за мен.

— Тоест?

Рич хвърли неспокоен поглед през рамо. Придружаващият го пазач се намираше на разстоянието, определено в правилника. Рич понижи глас.

— Трябва да открият някакъв мотив за това нелепо обвинение. Ще се опитат да докажат, че между мен и мисис Клейтън е имало някаква... връзка. Както сигурно сте разбрали от нея, това не е вярно. Ние сме приятели, нищо повече. Но не е за препоръчване тя да предприема каквото и да е било в моя полза, нали?

— Казахте „това нелепо обвинение“. Но не е така и вие го знаете.

— Не съм убил Арнолд Клейтън!

— Тогава го наречете „лъжливо обвинение“. Кажете, че не е вярно. Но обвинението не е нелепо. Напротив, съвсем логично е. Трябва да съзнавате това много добре.

— Мога само да ви кажа, че за мен то е фантастично.

— Колкото и да го повтаряте, това няма да ви помогне много. Ние трябва да предприемем нещо, което ще ви е от по-голяма полза.

— Имам си защита. Доколкото разбирам, ангажирани се много добри адвокати. Не мога да приема това „ние“, което употребихте.

Неочаквано Поаро се усмихна.

— Добре ме срязахте! Отлично, отивам си. Искях да ви видя — видях ви. Вече съм проучил кариерата ви. Завършили сте блестящо Сандхърст^[1], после генералщабната школа, и така нататък. А днес си съставих лично мнение за вас. Вие не сте глупав човек.

— И какво значение има всичко това в случая?

— Огромно! Невъзможно е човек с вашите способности да извърши престъпление по този начин. Отлично. Вие сте невинен. Разкажете ми сега за вашия прислужник Бърджес.

— Бърджес?

— Да. Щом вие не сте убили Клейтън, то трябва да го е убил Бърджес. Заключение е неизбежно. Но защо? Има едно „защо“. Вие сте единственият човек, който познава Бърджес достатъчно добре, за да се опита де отговори на този въпрос. Защо, майор Рич, защо?

— Не мога да си представя. Просто не виждам защо. О, разбирам вашата логика. Да, Бърджес е имал възможност да го направи — единственият човек, освен мен. Бедата е, че просто не мога да го повярвам. Не мога да си представя, че Бърджес би убил някого. Не е такъв човек.

— Какво мислят вашите адвокати?

Рич се усмихна мрачно.

— Единственото, което правят моите адвокати, е да ме подпитват дали на моменти не страдам от амнезия и не помня какво съм правил.

— Дотам ли са стигнали? Е, може би ще открием, че Бърджес е страдал от амнезия. Все пак, и това е идея. А сега — за оръжието. Сигурно са ви го показали и са ви питали дали е ваше.

— Не е мое. Никога не съм го виждал.

— Не е ваше — добре. Но сигурен ли сте, че никога не сте го виждали?

— Не... — в гласа му имаше леко колебание. — Това е сувенир, дрънкулка. Човек понякога вижда такива неща да се търкалят из нечия къща.

— Например, в гостната на някоя жена. Можа би в гостната на мисис Клейтън?

— Категорично *не*!

Пазачът са обърна стреснато.

— Très bien. Няма защо да викате. Но някъде все пак сте виждали нещо съвсем подобно, а? Прав ли съм?

— Не зная. Може би в някой антикварен магазин.
— Е, може би. — Поаро се надигна. — А сега — довиждане.

[1] Военно училище в Англия — Б.пр. ↑

VII

„А сега“, — каза си Поаро, — „идва ред на Бърджес. Да, най-после Бърджес!“

Бе научил по нещо за всички хора, замесени в случая — от тях самите и от останалите. Но никой не му беше казал нищо за Бърджес. Никакъв намек, никаква представа за този човек. Когато го видя, той разбра защо.

Прислужникът го чакаше в апартамента на майор Рич. Поаро го беше предупредил по телефона от капитан Макларън.

— Аз съм Еркюл Поаро.

— Да, сър, очаквах ви.

Бърджес почтително разтвори вратата и Поаро влезе. Малък квадратен вестибюл, вляво отворена врата, водеща към гостната. Бърджес пое шапката и палтото на Поаро и го последва в гостната.

— А — каза Поаро, като се огледа, — значи тук е станало всичко.

— Да, сър.

Мълчалив човек, този Бърджес. С бледо лице, с леко нездрав вид. Скован в раменете и лактите. Безизразен глас с провинциален акцент, който Поаро не можа да определи. Може би от източното крайбрежие? Доста нервен човек — но иначе нищо определено. Трудно бе да го свържеш с каквото и да е решително действие. Имаше бледосини, неспокойни очи, които за ненаблюдателните хора често са признак за нечиста съвест. И все пак един лъжец може да ви гледа в очите с невъзмутим, уверен поглед.

— Какво става с апартамента? — попита Поаро.

— Продължавам да го поддържам, сър. Майор Рич се погрижи за заплатата ми, докато... докато... — той смутено погледна встрани.

— Да, докато... — съгласи се Поаро. После сухо добави: — Трябва да ви кажа, че почти сигурно делото на майор Рич ще бъде предадено в съда. Вероятно ще се гледа след около три месеца.

Бърджес поклати глава — не в знак на несъгласие, а просто в недоумение.

— Наистина изглежда невъзможно — каза той.

— Майор Рич да е убиец?

— Цялата тази работа. Тази ракла...

Погледът му се насочи към другия край на стаята.

— А, значи това е прословутата ракла.

Беше огромна мебел от много тъмно, полирано дърво, обкована с мед, с голяма медна скоба и старинна ключалка.

— Красива вещ. — Поаро отиде до нея.

Тя стоеше до стената близо до прозореца. От едната ѝ страна имаше съвременен шкаф за плочи; от другата — открехната врата. Вратата бе наполовина скрита от голям параван от щампована кожа.

— Води в спалнята на майор Рич поясни Бърджес.

Поаро кимна. Обходи стаята с поглед. Отсреща два стереограмофона, сложени на ниски масички; от тях висяха змиевидни шнурове. Освен това — няколко кресла, голяма маса. Красива стая — удобна, но не и разкошна. Поаро погледна отново към Бърджес.

— Намирането на трупа — каза меко той, — трябва да е било тежко изпитание за вас.

— О, да, сър. Никога няма да го забравя.

Прислужникът заприказва бързо. Думите просто се лееха от устата му. Може би смяташе, че колкото по-често разказва за това, толкова по-бързо ще го изличи от паметта си.

— Обикалях из стаята, сър. Разтребвах — чаши, други неща... Тъкмо се бях навел да вдигна няколко маслини от пода... и го видях — на килимчето. Тъмно, ръждивочервено петно. Не, сега килимчето не е тук, дадох го на химическо чистене. Полицията вече свърши с него. „Какво ли е това?": помислих си. Рекох си ей тъй, на шега: „Може да е от кръв! Но откъде се е взело? Какво ли се е разсипало?“ И тогава видях, че е от раклата — тук, отстрани, където е пукнатината. Помислих си, още без да подозирам нищо: „Каква е тая работа?“ — и вдигнах капака, така. — Той показа с движение. — И какво да видя: тяло на мъж, легнал настрани, присвит — като че спи... А този противен чуждестранен нож, или каквото е там, стърчи от врата му... Никога няма да го забравя, никога! Докато съм жив! Съвсем неочаквано, разбирате...

Той си пое дълбоко дъх.

— Пуснах капака, изтичах на улицата да търся полицаи и за щастие намерих един току зад ъгъла.

Поаро го гледаше замислено. Играта му, ако това беше игра, беше превъзходна. Поаро започна да се бои, че не е игра, че всичко е станало точно така.

— Не ви ли хрумна първо да събудите майор Рич?

— Не, сър. При този шок имах само едно желание — да се махна оттук и да повикам помощ.

Поаро кимна.

— Разбрахте ли, че това е мистър Клейтън?

— Би трябвало, но виждате ли, сър, не вярвам в момента да съм разбрал. Естествено, след като се върнах с полицаия, казах: „Ами че това е мистър Клейтън!“ А той попита: „Кой е мистър Клейтън?“ А аз: „Той беше тук снощи.“

— А — каза Поаро, — спомняте ли си кога точно дойде мистър Клейтън?

— Не съвсем точно. Трябва да е било някъде към осем без петнадесет.

— Добре ли го познавахте?

— През тази година и половина, която служа при майор Рич, той често е идвал тук с мисис Клейтън.

— Както обикновено ли изглеждаше?

— Да, струва ми се. Малко запъхтян, но това трябва да е било от бързането. Гонеше влак, или поне така каза.

— Трябва да е носел чанта със себе си — нали е заминавал за Шотландия.

— Не, сър. Реших, че долу го чака такси.

— Разочарова ли се, когато разбра, че майор Рич не е в къщи?

— С нищо не го показа. Каза само, че ще му остави бележка. Влезе тук и отиде до бюрото, а аз се върнах в кухнята. Трябваше да побързам с приготвянето на аншоата. Кухнята е в края на коридора и оттам не се чува добре. Не съм го чул да излиза, нито пък господарят ми да се прибира. Но това е съвсем естествено.

— И после?

— Майор Рич ме повика. Стоеше тук, на вратата. Каза, че е забравил турските цигари за мисис Спенс. Трябваше бързо да отида да

купя. Донесох ги и ги сложих на тази маса. Помислих, разбира се, че мистър Клейтън вече е тръгнал, за да си хване влака.

— Никой друг ли не е идвал през това време, когато майор Рич го нямаше, а вие бяхте в кухнята?

— Не, сър, никой.

— Абсолютно ли сте сигурен?

— А кой би могъл, сър? Щеше да позвъни на вратата.

Поаро поклати глава. Да, кой би могъл? Спенсови, Макларън и мисис Клейтън можеха, както вече знаеше, да обяснят какво са правили през това време, минута по минута. Макларън бил с познати в клуба, Спенсови имали приятели на гости, с които пийнали по чашка, преди да излязат. Маргарита Клейтън точно по това време говорела с някаква приятелка по телефона. Не че се съмняваше в тях. За тях това едва ли ще да е бил най-подходящият случай да убият Арнолд Клейтън — като го последват в апартамент, където има прислужник, а и стопанинът ще се върне всеки миг. Не, той хранеше една последна, мъничка надежда — „тайнственият непознат“. Някой, който се е появил от привидно безупречното минало на Клейтън, разпознал го е на улицата и го е последвал тук. Нападнал го е със стилета, скрил е тялото в раклата и е избягал. Чиста мелодрама, лишена от всякакъв здрав разум. В стила на романтичните исторически разкази, в тон с испанската ракла...

Поаро прекоси стаята и се върна при раклата. Вдигна капака. Той се отвори леко, безшумно. Бърджес се обади плахо:

— Почистена е, сър. Погрижих се за това.

Поаро се надвеси над нея. С тихо възклицание се наведе още повече. Опипа стените.

— Тези дупки — на гърба и на едната странична стена май са били пробити съвсем скоро.

— Дупки ли казахте, сър? — Прислужникът се наведе да види.
— Наистина не зная. Никога не съм ги виждал.

— Не бият на очи. Но все пак ги има. Как мислите, за какво ли служат?

— Нямам представа, сър. Може да са от някакви животни, някакви буболечки, които ядат дърво.

— Буболечки ли? Съмнявам се.

Поаро отстъпи назад.

— Когато влязохте тук с цигарите, имаше ли нещо променено в стаята? Нещо, каквото и да е? Преместен стол, или маса, или нещо такова?

— Колко странно, че ме питате за това, сър... Сега, като казахте, си спомням, че имаше. Този параван тук — той спира течението откъм вратата на спалнята — беше съвсем леко преместен наляво.

— Така ли? — Поаро бързо го премести.

— Още малко... Така.

Преди параванът закриваше близо половината ракла. Сега раклата почти не се виждаше.

— А как си обяснихте преместването му?

— Изобщо не се замислих, сър.

Втора мис Лемън!

Бърджес добави несигурно:

— Предполагам, че така се освобождава пътят към спалнята — ако дамите са искали да си оставят връхните дрехи.

— Възможно е. Но би могло да има и друга причина. — Бърджес го погледна въпросително. — Така параванът закрива раклата, а също и килимчето под нея. Ако майор Рич е бил убил мистър Клейтън, скоро кръвта е щяла да протече през пролуките на дъното. Можело е някой да забележи — както вие на следващата сутрин. Затова параванът е бил преместен.

— Изобщо не съм се сетил за това, сър.

— Силно ли е осветлението тук?

— Ще ви покажа, сър.

Прислужникът бързо дръпна завесите и запали няколко лампи. Те издаваха мека, приглушена светлина, недостатъчно силна дори за четене. Поаро погледна нагоре към лампата на тавана.

— Тази не светеше, сър. Много рядко я палим.

Поаро се огледа на мъждивата светлина. Прислужникът се обади:

— Съмнявам се, че е можело да се забележат кървавите петна, сър. Прекалено е тъмно.

— Май сте прав. Но тогава защо е бил преместен параванът?

Бърджес потрепери.

— Ужасно е дори да си го помислиш... Толкова мил господин, като майор Рич, да направи такова нещо!

— Значи, не се съмнявате, че е той? Защо ли го е направил, Бърджес?

— Ами той е участвувал във войната. Може би са го ранявали в главата. Казват, че понякога такива неща се проявяват изведнъж след години. Човекът върши какво ли не, а после не помни. Дори казват, че обикновено се нахвърля върху най-близките си. Мислите ли, че може да е било така?

Поаро се взря в него. Въздъхна, после отмести поглед.

— Не — отговори той. — Не е било така.

Като по чудо в ръката на Бърджес се озова една шумоляща хартийка.

— О, благодаря ви, сър, но наистина...

— Вие ми помогнахте — каза Поаро, — като ми показахте тази стая и всичко в нея. Като ми показахте какво се е случило онази вечер. Невъзможното никога не е невъзможно! Помнете това. Аз казах, че има само две възможности. Сгрешил съм! Има и трета. — Той отново огледа стаята и леко потръпна. — Разтворете завесите. Нека влезе светлина и въздух! Тази стая се нуждае от тях. Нуждае се от прочистване. Ще й трябва дълго време, за да се очисти от заразата — от спомена за една ненавист...

С отворена уста Бърджес подаде на Поаро шапката и палтото. Беше смаян. Поаро, който обичаше да прави загадъчни забележки, излезе на улицата с пъргава крачка.

VIII

Когато Поаро се върна у дома си, той се обади на инспектор Милър.

— Какво е станало с чантата на Клейтън? Жена му каза, че е взел със себе си чанта.

— Беше в клуба. Оставил я при портиера. После я забравил и тръгнал без нея.

— Какво имаше вътре?

— Каквото може да се очаква. Пижама, риза за преобличане, тоалетни принадлежности. А вие какво очаквахте?

Поаро не обърна внимание на въпроса и каза:

— Относно стилета — няма да е зле да откриете жената, която чисти дома на мисис Спенс. Разберете дали някога не е виждала нещо подобно у тях.

— Мисис Спенс? — Милър подсвирна. — Натам ли биете? Показахме стилета на Спенсови. Те не го разпознаха.

— Попитайте ги пак.

— Искате да кажете...

— И после ми съобщете какво са отговорили.

— Не разбирам какво сте си въобразили.

— Прочетете още веднъж „Отело“, Милър. Спрете се на действащите лица. Пропуснали сме едно от тях.

Той затвори телефона. След това се обади на лейди Чатертън. Даваше заето.

Опита пак малко по-късно. Отново без успех. Повика своя прислужник Джордж и му поръча да звъни на същия номер, докато се свърже. Знаеше, че лейди Чатертън е в състояние да говори с часове.

Седна на един стол, внимателно изу лачените си обувки, раздвижи си пръстите на краката и се облегна назад.

„Остарял съм“, каза си Поаро. После изведнъж се ободри. „Но сивите клетки все още работят. Макар и бавно — но работят. Да, «Отело»... Кой ми го спомена? А, да, мисис Спенс. Чантата...

параванът... тялото, в поза на заспал човек... Хитро убийство! Добре обмислено, подготвено и, струва ми се, извършено с наслаждение!“

Джордж му съобщи, че лейди Чатертън е на телефона.

— Тук е Еркюл Поаро, мадам. Мога ли да говоря с вашата гостенка?

— Разбира се! О, мосю Поаро, нима сте направили някое чудо?

— Още не — отговори Поаро. — Но и това ще стане.

След миг се чу гласът на Маргарита Клейтън — спокоен, нежен.

— Мадам, когато ви попитах дали онази вечер сте забелязали нещо не на място, вие се намръщихте, сякаш нещо си спомняте, а после то ви се изплъзна. Може би е било положението на паравана?

— Паравана? Но да, разбира се! Не беше съвсем на обичайното си място.

— Танцувахте ли онази вечер?

— Част от вечерта.

— С кого предимно танцувахте вие?

— С Джереми Спенс. Той е прекрасен танцьор. Чарлс също е добър, но не прави толкова голямо впечатление. Той танцуваше с Линда, от време на време се сменяхме. Джок Макларън не танцува. Той сменяше плочите.

— А после слушахте сериозна музика?

— Да.

За миг настана мълчание. После Маргарита каза:

— Мосю Поаро, какво означава всичко това? Имате ли... има ли някаква надежда?

— Осъзнавали ли сте някога, мадам, какво изпитват хората около вас?

— Мисля, че да — отвърна тя, леко изненадана.

— Аз пък мисля, че не. Мисля, че изобщо нямате представа. Това е трагедията на вашия живот. Но трагедията е за другите, не за вас. Някой днес ми спомена за Отело. Попитах ви дали съпругът ви е бил ревнив и вие отговорихте, че сигурно е бил. Но го казахте съвсем безгрижно, така, както би го казала Дездемона, без да подозира за опасността. Тя също забелязва ревността, но не я разбира, защото самата тя никога не е изпитвала ревност. Струва ми се, че тя изобщо не осъзнава силата на неудържимата физическа страст. Тя обича съпруга си с романтичен плам, боготвори го като герой. Обича и Касио —

съвсем невинно, като близък другар. Кара мъжете да лудеят по нея — именно защото е чужда на всякаква страст. Това говори ли ви нещо, мадам?

Настъпи мълчание, после се обади гласът на Маргарита. Хладен, мелодичен, леко озадачен:

— Не разбирам... не разбирам добре какво ми говорите.

Поаро въздъхна. После каза сухо, делово:

— Тази вечер ще ви посетя.

IX

Не беше лесно да се убеди инспектор Милър в каквото и да било. Но и Поаро не отстъпваше, докато не постигнеше своето. Накрая, макар и с неохота. Милър се предаде.

— ... въпреки че не виждам какво общо има лейди Чатертън с всичко това.

— Нищо. Тя просто е дала подслон на една своя приятелка.

— А за тези Спенсови — как разбрахте?

— Че стилетът е бил техен? Това беше просто предположение. Джереми Спенс ме наведе на тази мисъл. Когато му намекнах, че стилетът принадлежи на мисис Клейтън, той се издаде, че знае с положителност, че не е неин. А какво казаха Спенсови?

— Признаха, че много прилича на някакъв сувенир, който имали. Но преди няколко седмици стилетът някъде изчезнал и те просто били забравили за него. Предполагат, че Рич го е откраднал от тях.

— Човек, който не обича да рискува, този Джереми Спенс — каза Поаро. После промърмори под мустак: — Преди няколко седмици... О, да, подготовката е започнала отдалече!

— Какво казахте?

— Пристигнахме — отговори Поаро.

Таксито спря пред къщата на лейди Чатертън на Черитън стрийт. Поаро плати на шофьора.

Маргарита Клейтън ги очакваше в стаята на горния етаж. Когато видя Милър, лицето ѝ стана студено.

— Не знаех...

— Не знаехте кой е приятелят, който казах, че ще доведе?

— Инспектор Милър не ми е приятел.

— Зависи от това дали искате да възтържествува справедливостта или не, мисис Клейтън. Съпругът ви е бил убит...

— А сега ще поговорим за това кой го е убил — каза бързо Поаро. — Може ли да седнем, мадам?

Маргарита бавно седна на един стол с висока облегалка срещу двамата мъже.

— Ще ви помоля — започна Поаро, като се обърна и към двамата, — да ме изслушате внимателно. Мисля, че вече зная какво се е случило през онази фатална вечер в апартамента на майор Рич. Всички ние тръгнахме от едно предположение, което се оказа невярно — от предположението, че само двама души са имали възможност да скрият тялото в раклата: майор Рич и Уилям Бърджес. Но сме се лъгали. Онази вечер в апартамента се е намирал трети човек, който е имал не по-малка възможност да го направи.

— И кой е бил това? — попита скептично Милър. — Момчето от асансьора?

— Не. Арнолд Клейтън.

— Какво? Да скрие собствения си труп? Вие сте полудели!

— Естествено, не трупата си, а своето живо тяло. Казано по-просто, той се е скрил в раклата. Нещо, което неведнъж се е случвало, както знаем от историята. Мъртвата невяста в „Клонче от имел“, Якимов, кроющ планове срещу добродетелта на Имогена, и така нататък. Сетих се за това в мига, в който видях, че в раклата наскоро са били пробити дупки. Защо? Били са направени, за да влиза достатъчно въздух. Защо онази вечер параванът е бил преместен? За да скрива раклата от гостите в стаята. За да може човекът в нея от време на време да повдига капака и да се раздвижва, а и да чува по-добре какво става наоколо.

— Но защо? — попита Маргарита изумена. — Защо му е било на Арнолд да се крие в раклата?

— Точно вие ли задавате този въпрос, мадам? Съпругът ви е бил ревнив човек. Освен това е бил затворен. „Потаен“, както се изрази вашата приятелка мисис Спенс. Ревността му е растяла. Измъчвала го е. Любовница ли сте на Рич или не? Той не е знаел. Трябвало е да разбере! И така — „телеграма от Шотландия“, телеграма, която никой не е виждал. Пътната чанта е приготвена и предвидливо забравена в клуба. Той отива у Рич по време, когато вероятно е знаел, че майорът отсъства. Казва на прислужника, че ще остави бележка. Веднага, щом остава сам, пробива дупките, премества паравана и се скрива в раклата. Тази вечер ще узнае истината! Може би жена му ще остане

след другите, може би ще тръгне с тях и ще се върне... Тази нощ отчаяният, изтормозен от ревност съпруг е щял да разбере истината!

— Да не искате да кажете, че се е самоубил? — прекъсна го недоверчиво Милър. — Глупости!

— О, не. Някой друг го е убил — някой, който е знаел, че той е там. Няма съмнение, че е било убийство. Но помислете за останалите действащи лица в „Отело“. Не биваше да забравяме Яго! Някой изкусно отравя съзнанието на Арнолд Клейтън — намеци, съмнения... Честният Яго, верният приятел, човекът, в който винаги сте имали доверие! Арнолд Клейтън е имал доверие в него. Арнолд Клейтън е позволил да си играят с неговата ревнивост, да я разпалят до крайност. Дали идеята за испанската ракла е била на Арнолд? Той сигурно я е смятал за своя. И така, сцената е подготвена. Стилът, незабелязано откраднат преди няколко седмици, е налице. Вечерта идва. Светлината е слаба, грамофонът свири, две двойки танцуват, петият човек се занимава с плочите в шкафа, близо до испанската ракла — и до паравана, който я скрива. Да се промъкне зад паравана, да вдигне капака и да нанесе удара — дръзко, но доста лесно!

— Клейтън би извикал!

— Не и ако е бил упоен — каза Поаро — според прислужника тялото е било в поза на заспал човек. Клейтън е спял, упоен от единствения човек, който би могъл да го упои — човека, с който е пийнал по чашка в клуба.

— Джок? — възкликна Маргарита с детинско удивление. — Джок? Всеки друг, но не и добрият стар Джок! Ами че аз го познавам откакто се помня! Защо му е било на Джок...

Поаро се нахвърли върху нея.

— А защо двамата италианци са се били на дуел? Защо се е застрелял онзи младеж? Джок Макларън е затворен човек. Той може би се е бил примирил с ролята на верния семеен приятел, но тогава идва и майор Рич и това прелива чашата! В своята безпросветна омраза и копнеж той замисля едно почти съвършено убийство — двойно убийство, защото е почти сигурно, че обвинението ще падне върху Рич. А след като и съпругът ви, и Рич бъдат отстранени, той се надява, че най-после ще се обърнете към него. И може би така и щеше да стане, прав ли съм, мадам?

Тя го гледаше втренчено, с разширени от ужас очи. Промълви почти несъзнателно:

— Може би... Не зная...

Инспектор Милър се обади неочаквано авторитетно:

— Всичко това е чудесно, Поаро. Но е само теория. Няма никакви доказателства. Може и нищо от това да не е вярно.

— Всичко е вярно.

— Но нямате доказателства. Няма нищо, за което да се заловим.

— Грешите. Мисля, че ако всичко това се каже на Макларън, той ще си признае. Тоест, ако разбере, че Маргарита Клейтън знае всичко...

Поаро спря, после добави:

— Защото, веднъж убеди ли се в това, ще разбере, че е загубил. И свършеното убийство е било напразно.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, броеве 4 и 5 от 1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.